

Anna Maria Kola

Glauben schenken wollen ... czyli akredytować po niemiecku¹

Recenzja książki Krzysztofa Szewiora, *Akredytacja w niemieckim szkolnictwie wyższym: Zarys zagadnienia* (Warszawa 2018: Wydawnictwo ASPRA-JR, ss. 384.)

STRESZCZENIE: Niniejsza recenzja jest omówieniem i próbą oceny książki autorstwa Krzysztofa Szewiora, *Akredytacja w niemieckim szkolnictwie wyższym. Zarys zagadnienia*.

SŁOWA KLUCZOWE: szkolnictwo wyższe, akredytacja, Niemcy, agencje akredytacyjne

Niedługo przed rozpoczęciem roku akademickiego 2018/2019, ale jeszcze przed wejściem w życie nowej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce na rynku księgarskim pojawiła się publikacja poświęcona bardzo specjalistycznej, jak się wydawało w pierwszym momencie, kwestii, a mianowicie procesowi akredytacji edukacji wyższej w Republice Federalnej Niemiec. Autorem pracy zatytułowanej *Akredytacja w niemieckim szkolnictwie wyższym: Zarys zagadnienia* jest Krzysztof Szewior, doktor habilitowany w zakresie nauk o polityce, obecnie pracujący w Instytucie Europeistyki Uniwersytetu Warszawskiego.

Recenzowana książka rzeczywiście podejmuje temat wysoce specjalistyczny, który opracowano w sposób niezwykle merytoryczny i niehermetyczny, a jak spróbuję pokazać i uargumentować poniżej, jest to pozycja wartościowa i potrzebna w Polsce.

Przede wszystkim należy docenić, że przygotowane opracowanie nie jest tłumaczeniem niemieckiej monografii, ale efektem autorskich czynności badawczych, które opierały się na analizie danych zastanych. Podstawę tej analizy stanowią w przypadku książki Szewiora dokumenty statystyki publicznej, sprawozdania, analizy i publikacje

¹ Jest to cytat z książki – tłumaczenie słowa akredytacja w języku niemieckim: „Określenie akredytacja wywodzi się od słowa *accredere*, oznaczającego chęć obdarzenia wiarą i zaufaniem (*Glauben schenken wollen*)” (Szewior 2018: 66).

z obszaru badań nad szkolnictwem wyższym w Niemczech. Liczba zgromadzonych materiałów jest imponująca, Autor przeanalizował bowiem akty prawne np. przepisy prawa o randze konstytucyjnej, ustawy ogólnokrajowe, akty wewnętrzne instytucji, porozumienia międzypaństwowe, stanowiska, analizy i opracowania instytucji, tj. raporty, rekomendacje, analizy, przewodniki, komunikaty prasowe (przytoczono je w tekście i w spisie literatury, Szewior 2018: 346). Wśród nich znalazły się 22 akty prawne, 266 dokumentów wewnętrznych oraz 76 pozycji stanowiących „literaturę przedmiotu”. Opisują one funkcjonowanie różnych instytucji, które współtworzą proces akredytacji – zarówno organów ustawodawczych szczebla centralnego i państw związkowych, szkół wyższych publicznych i niepublicznych, organów jednoosobowych szkolnictwa wyższego, wielorakich organów w instytucjach, tj. zarządów, komisji, rad, komitetów, grup roboczych oraz związków zawodowych (Szewior 2018: 346).

Dlaczego warto zapoznać się z recenzowaną publikacją? Recenzenci i sam Autor wskazują na bardzo wiele celów badawczych, wśród których znajdują się: jakość kształcenia, ewaluacji i akredytacji w szkolnictwie wyższym; badanie agencji akredytacyjnych oraz rynku akredytacyjnego w kontekście europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego i procesów globalnych; związek zachodzący pomiędzy międzynarodowym systemem akredytacji a strukturą państwa i modelem polityki szkolnictwa wyższego; opracowanie modelu ładu akredytacyjnego, celów polityki i praktyki akredytacyjnej w powiązaniu z modelem szkolnictwa wyższego i statusem szkół wyższych; analiza zadań, kompetencji i instrumentów działania podmiotów akredytacyjnych; ocena zdolności instytucji akredytacyjnych przyczyniania się do rozwoju kultury i systemów zapewniania jakości w szkołach wyższych, a także przyczyniania się do trwałego zapewniania i rozwoju nauczania „dobrej jakości”. Recenzentami pracy były osoby związane z procesem akredytacji w Polsce: prof. zw. dr hab. Danuta Strahl z Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu oraz dr hab. Andrzej Korybski, prof. nadzwyczajny w Katedrze Teorii i Filozofii Prawa UMCS. Fakt powołania tak wybitnych postaci świata nauki na recenzentów wskazuje bezspornie na wysoką jakość publikacji.

Recenzenci wyróżniają rozliczne kwestie podejmowane w publikacji, jednak warto zwrócić uwagę na sześć powodów, dla których warto się zaznajomić z książką Szewiora. Wśród nich są: (1) eksperckość – zarówno autorskiego wywodu, jak i tematyki; (2) systemowość ujęcia badań zaprezentowanych w publikacji; (3) aktualność podejmowanej problematyki – nie tylko z uwagi na datę wydania, ale też reformy polskiego i niemieckiego systemu edukacji wyższej; (4) niemieckojęzyczny obszar badań, który jest rzadko obecny w publicznym dyskursie poświęconym nauce i szkolnictwu wyższemu; (5) książka przyczynia się wydatnie do rozwoju dyscypliny – nauk o polityce publicznej w dziedzinie nauk społecznych i obszarze nauk społecznych; (6) potencjał aplikacyjny wniosków recenzowanej publikacji.

1. Eksperckość

Kompetencje Autora należy widzieć dwutorowo, po pierwsze, ze względu na dorobek naukowy i pracę naukową, badawczą i dydaktyczną. Drugą ścieżką jest wieloletnia współpraca Krzysztofa Szewiora z Polską Komisją Akredytacyjną, od kilku kadencji Autor jest członkiem PKA. W latach 2008–2011 był członkiem Zespołu Kierunków Studiów Społecznych i Prawnych; w latach 2012–2015 – przewodniczącym Zespołu nauk społecznych w zakresie nauk społecznych i prawnych; obecnie, czyli w kadencji 2016–2019, jest wiceprzewodniczącym tego samego zespołu.

Dr hab. Krzysztof Szewior jest absolwentem studiów politologicznych (1994), a następnie studiów doktoranckich (1998) na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego. Awans naukowy na stopień naukowy doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie nauki o polityce zdobył w 2007 roku. Obecnie zatrudniony jest w Instytucie Europeistyki na Wydziale Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie prowadzi zajęcia dla studentów z obszaru nauki o państwie, polityki społecznej UE, kwestii społeczno-ekonomicznych państw niemieckojęzycznych, społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw oraz międzynarodowych porównań społecznych, w tym szczegółowych procedur tj. akredytacji czy zapewniania bezpieczeństwa. Są one wyrazem zainteresowań naukowych i badawczych, które dotyczą szeroko zdefiniowanej polityki społecznej i jej elementów, tj. szkolnictwa wyższego, polityki społecznej na rzecz kobiet, bezpieczeństwa społecznego, czego wyrazem jest np. publikacja *Bezpieczeństwo społeczne jednostki: Założenia i polska rzeczywistość* (2016).

Ponadto Szewior jest aktywnym członkiem politologicznych towarzystw naukowych: Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych czy Komitetu Nauk Politycznych PAN. Był stypendystą wielu organizacji naukowych, w tym zagranicznych, które oferują stypendia i staże badawcze w Niemczech: DAAD – Deutscher Akademischer Austauschdienst, GFPS – Gemeinschaft für studentischen Austausch in Mittel- und Osteuropa e.V., KAAD – Katholischer Akademischer Ausländer-Dienst czy Konrad Adenauer Stiftung. Wynikiem tych grantów i nagród były liczne staże badawcze i wizyty studyjne w Bonn, Marburgu, Kolonii, Wiedniu, Salzburgu, Bazylei, Berlinie, Newcastle i Hanowerze. Potwierdzają one niezwykle kompetencje w zakresie zarówno niemieckojęzycznego obszaru badań nad politykami publicznymi, jak i procesu akredytacji, co Autor podsumowuje i prezentuje w recenzowanej książce.

2. Systemowość ujęcia badań

We wstępie do swojej książki Krzysztof Szewior pisze, że:

[I]ad akredytacyjny Republiki Federalnej Niemiec szkicuje strukturę książki i wyznacza wiodące wątki tematyczne. System niemiecki budowano przez szereg minionych lat, osadzono go na kilku wartościach, tj. wielostopniowości i wielopodmiotowości, na niezależności instytucjonalnej i decyzyjnej agencji, na wewnątrzsystemowej konkurencyjności, na ograniczonej otwartości rynku, na transparentności i odpowiedzialności uczelni. [...] Działania te były skutkiem adaptacji liberalnego modelu do form instytucjonalno-prawnych bliższych tradycji Europy kontynentalnej (Szewior 2018: 19).

Ład ten Szewior opisuje z niezwykłą rzetelnością i dokładnością, przy czym wspomniana systemowość ujęcia dotyczy nie tylko systemu akredytacji, ale też edukacji i procesu kształcenia w Niemczech. Autor przybliży czytelnikom skomplikowaną specyfikę tego systemu, w sposób metodyczny i klarowny charakteryzując jego poszczególne elementy.

Praca składa się z dziesięciu rozdziałów, ale jak zaznacza Autor, wyodrębnić należy siedem pól i obszarów analizy. Pierwszy wątek publikacji dotyczy zasadności procesu bolońskiego i samej akredytacji. Druga część podejmuje kwestię niemieckiej procedury akredytacyjnej, która do reformy w 2017 roku była zdecentralizowana i wewnętrznie podzielona. Analiza obejmuje m.in. podstawy prawne i wytyczne akredytacji, wytyczne ogólnokrajowe dla akredytacji programowej i systemowej, opis działalności Rady Akredytacji odpowiedzialnej za akredytacje kierunków na uczelniach państwowych (Rada Nauki zaś – na uczelniach prywatnych/ niepaństwowych) i Fundacji ds. Akredytacji Toku Studiów, której do 2017 roku przypisano wiele zadań, w tym:

[c]ertyfikowanie agencji akredytacyjnych oraz wyznaczanie reguł postępowania i kryteriów akredytacji, informowanie o wynikach postępowań akredytacyjnych, rozwijanie systemów akredytacyjnych, reprezentowanie niemieckiego systemu akredytacji na zewnątrz i współdziałanie na rzecz rozwoju europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego czy współpraca z agencjami akredytacyjnymi i innymi podmiotami, także zagranicznymi, z partnerami reprezentującymi uczelnie, środowisko studentów, państwo i praktykę zawodową (Szewior 2018: 103–104).

Następnie Autor charakteryzuje i przybliża działalność niemieckich agencji akredytacyjnych uprawnionych do nadawania „znaku jakości” Rady Akredytacyjnej.

Kolejny rozdział zawiera opisy procedur postępowania i kryteria oceny agencji akredytacyjnych – w zależności od rodzaju oceny tj. oceny programowej oraz systemowej. Bardzo interesujący jest następny rozdział dotyczący ewaluacji i sprawozdań z prac Rady Akredytacyjnej². Autor przywołuje także ważny moment w procedurze

² W Polsce także prowadzi się badania ewaluacyjne działalności PKA zarówno przez samą instytucję (Wojciechowska 2018), jak i organy kontrolne tj. NIK (*System oceny jakości kształcenia w szkołach wyższych: Informacja o wynikach kontroli* 2018).

akredytacyjnej tj. „nowe otwarcie” systemu akredytacji w 2018 roku. Ostatni ważny wątek dotyczy roli Rady Nauki jako instytucji akredytującej instytucjonalnie uczelnie niepaństwowe.

3. Aktualność problematyki

Ważną cechą recenzowanej pracy jest jej aktualność. Dotyczy to zarówno polskich reform nauki, wprowadzanych tzw. Ustawą 2.0, ale też opisanej w książce reformy akredytacji w Niemczech.

Już we „Wstępie” Autor zaznacza, że „[s]tan prawny i dokumentacyjny tworzący bazę źródłową książki zamknięto z końcem 2017 r.” (Szewior 2018: 23). Na podstawie tych dokumentów opisuje skomplikowaną i złożoną procedurę akredytacyjną, ale też wskazuje na „nowe otwarcie” systemu akredytacji w 2018 roku, próbę scalenia zadań wszystkich instytucji nadających znak jakości, nad którymi pieczę sprawować ma Fundacja Rada Akredytacji.

[u]stawodawca za istotne zadanie Fundacji [podkr. autora – dop. A.M.K.] uznał akredytację i reakredytację kierunków studiów i wewnętrznych systemów zapewnienia jakości w uczelniach, wyznaczanie warunków uznawalności akredytacji przeprowadzanych przez zagraniczne instytucje, wspieranie międzynarodowej współpracy w sferze akredytacji i zapewnienia jakości, raportowanie o systemie akredytacji i jakości kształcenia, dopuszczanie agencji na rynek niemiecki oraz wspieranie landów w doskonaleniu niemieckiego systemu zapewnienia i doskonalenia jakości (Szewior 2018: 262).

Jej siedzibą jest Bonn, a o jej pracach decyduje Rada Akredytacji, która składa się z przedstawicieli siedmiu środowisk: ośmiu nauczycieli akademickich, jednego przedstawiciela HRK – Konferencji Rektorów Szkół Wyższych, czterech reprezentantów landów, pięciu przedstawicieli praktyki zawodowej, dwojga studentów, dwojga przedstawicieli zagranicznych z doświadczeniem akredytacyjnym, jednego przedstawiciela agencji z głosem doradczym.

System akredytacji wciąż bazuje na dwóch rodzajach kryteriów oceny kierunków studiów – formalnych i merytorycznych. Wśród kryteriów formalnych wyróżniamy takie elementy jak: „struktura studiów, czas ich trwania, profile, warunki dopuszczenia, ścieżki przejścia pomiędzy ofertami studiów, egzaminy, moduły, mobilność, system punktów, porównywalność studiów z różną formułą ukończenia (egzamin dyplomowy, państwowy, praca dyplomowa), uznawanie wyników przy zmianie uczelni i tych uzyskanych poza szkołą wyższą” (Szewior 2018: 265). Kryteria merytoryczne są bardziej rozbudowane i uwzględnia się tutaj: cele kwalifikacji określonego poziomu nauczania i egzaminowania, kierunki studiów odnoszące się do kompetencji

naukowych i artystycznych, a także do kwalifikacji właściwych dla aktywności zawodowej i rozwoju osobistego czy środki i działania służące wyrównywaniu nierówności i dysproporcji (kwestia płci, niepełnosprawności, chorób przewlekłych) (Szewior 2018: 265).

4. Niemieckojęzyczny obszar badań

Publikacja dotyczy obszaru niemieckiego, co jest ważne w kontekście przemian nauki globalnej, która jest bezsprzecznie anglojęzyczna. Dominacja naukowa uczelni anglosaskich w świecie skutkuje przodowaniem tych szkół w rankingach uczelni wyższych m.in. w rankingu szanghajskim – ARWU³. Jednak należy zwrócić uwagę, że w grupie stu najlepszych uczelni wyższych według tego rankingu w 2018 roku obecne były cztery niemieckie szkoły wyższe, które są uczelniami z tradycjami. Na 47. miejscu rankingu ARWU jest Uniwersytet w Heidelbergu, na 48. Politechnika w Monachium, na 53. Monachijski Uniwersytet Techniczny, a na 99. Uniwersytet w Getyndze. W na miejscach 101–150 sklasyfikowano dobre uniwersytety w miastach Bonn, Frankfurtu i Freiburgu, natomiast w przedziale 151–200: Uniwersytet Techniczny w Dreźnie, Uniwersytety w Kolonii, Hamburgu, Lipsku, Münster, Tybindze i Würzburgu. W całym rankingu 500 najlepszych uczelni wyższych na świecie jest 36 niemieckich uczelni. Dla porównania w całym zestawieniu jest także sześć uczelni austriackich, osiem szwajcarskich, a także dwie polskie (Uniwersytet Warszawski w przedziale 301–400 i Uniwersytet Jagielloński w przedziale 401–500).

Ponadto należy podkreślić, że Niemcy są aktywne i mobilne w projektach wymiany akademickiej, np. w programie Erasmus Plus⁴. W sprawozdaniach programu można znaleźć informacje, że Francja, Niemcy i Hiszpania pozostają trzema krajami wysyłającymi na studia za granicę największą liczbę osób, a Hiszpania, Niemcy i Zjednoczone Królestwo przyjmują najwięcej uczestników programu.

Warto też wspomnieć o cytowalności wyników badań badaczy niemieckich, np. odwołując się do zestawień przygotowywanych przez firmę Clarivate Analytics, która identyfikuje najbardziej wpływowe badania naukowe, wykorzystując cytowania do wytypowania laureatów Nagrody Nobla. W gronie nominowanych znajduje się wielu wybitnych naukowców z Niemiec⁵, jak również z Rosji, Danii, Niemiec, Grecji, Indii, Japonii, Holandii, Korei Południowej i Tajwanu, a także Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych.

³ <http://www.shanghairanking.com/ARWU2018.html> [29.10.2018].

⁴ http://erasmusplus.org.pl/wp-content/uploads/2016/01/eplus_statystyki_14_16_www_popr.pdf [29.10.2018].

⁵ Jest nim fizyk Rashid A. Sunyaev, dyrektor i członek naukowy Instytutu Astrofizyki Maxa Plancka w Garching (od 1995 roku).

Świadczy to o tym, że Niemcy mogą być postrzegane jako silny gracz na międzynarodowej arenie uczelni akademickich i instytucji nauki, co może być efektem myślenia strategicznego, w którym mieszczą się zarówno badania naukowe, jak i system kształcenia na studiach wyższych. Wysoką jakość zapewniają państwowe organy, które ewaluują i reformują swoją działalność, zmieniając zakres oddziaływań i typy rozwiązań, co jest właśnie tematem książki Krzysztofa Szewiora.

5. Działania na rzecz rozwoju dorobku dyscypliny

Publikacja *Akredytacja w niemieckim szkolnictwie wyższym: Zarys zagadnienia* poszerza dorobek obszaru dyscypliny funkcjonującej do 2018 roku w polskiej nauce, tj. polityk publicznych, zniesionych Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 roku w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych. Można przyjąć nową klasyfikację, jednak należy oddać, że polityki publiczne były w Polsce intensywnie rozwijane, także przez Krzysztofa Szewiora i jego badania w obszarze polityki państwa, instytucji państwowych (administracji publicznej i klasy politycznej) i procesów politycznych. Dotychczasowa państwowcentryczna orientacja badawcza reprezentantów nauk o polityce publicznej zmienia się właśnie za sprawą recenzowanej książki, bowiem jej istotą jest wskazanie, iż fundamentem działania publicznego jest współpraca między różnymi podmiotami skupionymi wokół tego samego działania i realizacji tej samej funkcji. Stąd polityki publiczne mogą być rozpatrywane jako sekwencja działań i decyzji administracji publicznej w celu wywołania zamierzonego, korzystnego z punktu widzenia państwa i społeczeństwa efektu. W przypadku procedury akredytacyjnej chodzi o zapewnienie najwyższej jakości kształcenia, szczególnie w sytuacji, gdy kształcenie to jest finansowane ze środków państwowych. Krzysztof Szewior, podejmując temat akredytacji w Niemczech, wpisuje się w ten nurt rozważań, projektując potencjalne rozwiązania dla polskiego obszaru edukacji wyższej.

6. Potencjał aplikacyjny wniosków z prezentowanych badań

W związku z powyższym zaproponować należy ostatni argument za tym, by podjąć lekturę książki Krzysztofa Szewiora. Jest nim swoisty potencjał aplikacyjny dla sformułowania innowacyjnych rozwiązań w zakresie akredytacji w Polsce. Wykorzystanie zachodniego, niemieckiego wzorca (albo jego elementów) może przynieść korzyść choćby w postaci refleksji nad podejmowanymi działaniami czy ewaluacją przyjętych rozwiązań. Co ciekawe, w publikacji brakuje perspektywy często obecnej w Polsce, która nazywa procedurę akredytacyjną oceną bądź nawet kontrolą. Istnieje za to rozumienie, które warto wspierać i wzmacniać na polskich uczelniach, chodzi

o uznanie, że akredytacja jest nadaniem znaku jakości gwarantującym zarówno doskonałe kształcenie, jak i badania.

Podsumowanie

By dopełnić obrazu recenzowanej książki, należy także poświęcić akapit na rozważania o tym, czego w niej zabrakło. Zdecydowanie korzystne byłoby umieszczenie zawartych w pracy faktów w szerokim kontekście kulturowym i historycznym. Byłoby to interesujące studium społeczno-kulturowe, jednak zamierzeniem Autora było wpisanie wniosków w dorobek polityk publicznych. Brakuje także krytycznego osądu, włączenia perspektywy krytycznej, która szukałaby drugiego dna czy pułapek przyjętych rozwiązań.

Nie zmienia to jednak ostatecznej oceny całości, która prowadzi do konstatacji, że jest to „dzieło kompletne”, a kompetencja Autora jest odczuwalna na każdej stronie. Rzetelność badawcza Szewiora jest adekwatna do rzetelności redakcyjnej, bowiem poza główną częścią merytoryczną dotyczącą procesu akredytacji w pracy poza wynikami *desk research* umieszczono spis treści, wstęp oraz podsumowanie w języku polskim i angielskim; wykaz tabel i rysunków; dwa aneksy – *Opis typów szkół kształcenia ogólnego i zawodowego oraz Standardy i wskazówki dotyczące zapewnienia jakości w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego* – i zestawienie *Dane statystyczne dotyczące niemieckiego szkolnictwa wyższego w latach 2012–2017*. Są one skrótowym, ale precyzyjnym uzupełnieniem analiz na temat szkolnictwa wyższego w RFN. Autor ułatwił lekturę czytelnikowi, dołączając ponadto wykaz skrótów niemieckich nazw instytucji, przepisów prawnych, uczelni wyższych i innych, tym samym wskazując na podręcznikowy i przeglądowy charakter publikacji.

Publikacja jest dziełem kompletnym, bowiem łączy zainteresowania, kompetencje i doświadczenia w pracy eksperckiej Autora. Przede wszystkim jednak opisana w recenzji książka „jest głosem w dyskusji nad szeregiem podniesionych kwestii, a w pewnych aspektach może okazać się przydatnym przewodnikiem. Poza tym jest wyrazem podziękowania dla grona ludzi w Polsce z przekonaniem zaangażowanych na rzecz akredytacji, z którymi autorowi było dane mieć styczność i współpracować przez szereg minionych lat” (Szewior 2018: 23). Warto poznać ten głos, by zrozumieć, że akredytacja to proces złożony, wielowymiarowy i fundamentalny dla rozwoju systemu kształcenia akademickiego.

Literatura

System oceny jakości kształcenia w szkołach wyższych: Informacja o wynikach kontroli. (2018). Warszawa: Najwyższa Izba Kontroli.

Szewior, K. (2016). *Bezpieczeństwo społeczne jednostki: Założenia i polska rzeczywistość*. Warszawa: Wydawnictwo ASPRA-JR.

Szewior, K. (2018). *Akredytacja w niemieckim szkolnictwie wyższym: Zarys zagadnienia*. Warszawa: Wydawnictwo ASPRA-JR.

Wojciechowska, B. (red.) (2018). *Działalność Polskiej Komisji Akredytacyjnej w 2017 roku*. Warszawa: Polska Komisja Akredytacyjna.

Strony internetowe

<http://www.shanghairanking.com/ARWU2018.html> [29.10.2018].

http://erasmusplus.org.pl/wpcontent/uploads/2016/01/eplu_plus_statystyki_14_16_www_popr.pdf [29.10.2018].

Glauben schenken wollen... or accreditation in Germany

ABSTRACT: Review of *Akredytacja w niemieckim szkolnictwie wyższym: Zarys zagadnienia* by Krzysztof Szewior.

KEYWORDS: higher education, Germany, accreditation, accreditation agency

CYTOWANIE: Kola, A. (2018). *Glauben schenken wollen... czyli akredytować po niemiecku*. *Nauka i Szkolnictwo wyższe*. 2(52): 205–213. DOI: 10.14746/nisw.2018.2.8.

ANNA MARIA KOLA – adiunkt w Katedrze Pracy Socjalnej na Wydziale Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, magister socjologii i filologii polskiej, dyplomowana logopedka oraz lektorka języka polskiego dla obcokrajowców. Członkini Polskiej Komisji Akredytacyjnej (2016–2019). Zainteresowania naukowe autorki mają charakter interdyscyplinarny, ale dotyczą głównie socjologii edukacji (szkoły wyższej) oraz pracy socjalnej w kontekście przemian globalizacyjnych. Badaczka elitarnych uniwersytetów na całym świecie (USA, Anglia, Chiny). Propagatorka i inicjatorka wielu projektów społecznych w III sektorze, działaczka ruchu społecznego Obywatele Nauki.